

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 1. septembra.

Y. „Wie er sich räuspert, wie er spukt, das hat er ihm getreulich abgeguckt,“ je znan nemšk pregovor, ki se more prav dobro o Bismarcku uporabljati, ako se človek spominja postopanja prvega Napoleona. Tudi korzikanski velikan je imel navado, da je pred začetkom kake vojske v službenem organu svoje vlade, v „Moniteur“-ji, dotično inostransko vlast napadel brez kacega povoda s sličnimi in sem ter tja celo z enakimi izrazi, kakor je to storil nemški mogotec s znanim člankom v „Nordd. Allg. Ztg.“, ki je napravil toliko hrupa po celem svetu. Zdaj je že v drugič, da je Bismarck s takimi članki napadel svojo francosko sosedinjo in se brez vsakega povoda vanjo zakadil kakor besen in ob enem nagajiv bulldogg.

Francoska ni dala niti najmanjšega uzroka k takemu postopanju ošabnega in oholega nemškega kancelarja, ki je pravi prototip tevtonskega „berserkerstva“ in germanske neznosnosti.

Sicer mi ne simpatizujemo z Gregrjevim českim organom, ali v tej zadevi so gotovo „Národní Listy“ pravo zadeli rekoč, da je Bismarck jedini pravi motilec in kalilec miru v Evropi.

Vladni organi francoski neso v nobenem smislu napadali nemškega naroda in njegovega kancelarja, da bi bil imel on le količkaj uzroka v takem nezasišanem tonu na francoski narod pasti.

Kaj drugi od vlade neodvisni listi govoré in pišejo, za to vendar v slobodni deželi, kakor je francoska republika, ne more biti vlada odgovorna.

Vse to Bismarck ravno tako dobro ve, kakor vsak drug izobraženec v Evropi, — pa hotel je le svojo nadležnost in veliko moč nemškega cesarstva Francozom na debelo v spomin zapisati.

Nemci sploh pričakujejo v svoji brezprimerni ošabnosti, da jih bodo Francozi obožavali, se pred

njimi plazili in se jim vrhu tega še zahvaljevali za to, da so jim 5 milliard odnesli in dve skoraj najlepši provinciji odtrgali. Da francoski narod kaj takega ne pozabi in da svoje neusahljivo sovraštvo proti Nemcem povsod, kjer koli je le možno, bodi si v svojem neodvisnem časopistvu, v govorih, po svetkovinah in sploh v vsem javnem življenji izraza, — razume in smatra kakor naravno posledico nemškega roparstva vsak najpriprostejši nenemški človek tega sveta; samo Nemcu ne gre v glavo stvar, katero vsak drug smatra za najnaravnejšo in najjednostavnejšo na svetu. Da bi Bismarck prav rad čim preje z vso silo na Francoze udaril, dokler so še Moltke in njegovi tovarši pri življenji, je iz vsega razvidno. Ali, ker to v sedanjih časih vendar ni tako lahko možno, kakor je v poprejšnjem sloletji storil Friderik II. z našo slavno cesarico Marijo Terezijo, spravi se je Bismarck na to, da zdaj žuga in zabavlja prav prav po fantovski in kliče Francoze na „korajžo in šnajt“. Toda francoski narod, akoravno za sangviničnega proglašen, je dandanes tako hladnokrven in pameten, ka je precej sprevidel, da ga Bismarck kakor pravi „agent provocateur“ celega nemškega naroda izziva, da bi mu vendar dal kakršnen koli, makari še tako neznan ali tudi celo komičen povod za vojsko, samo da bi bil tak povod, s katerim bi se mogel lepšati in izgovarjati pred strmečo Evropo rekoč: Glejte pred temi vražnimi Francozi nemamo mi ubogi Nemci nobenega miru in počitka poleg vse naše celemu svetu znane „miroljubnosti“; kar v jednomer nas dražijo in nam zabavljajo tako, da smo proti svoji volji primorani zopet seči po orožji!

Namera nemškega kancelarja je, Francozko po diplomatskem potu popolnem osamiti, da ne bi na noben način mogla dobiti zaveznika v celi Evropi. Z Rusijo, Bismarck dobro ve, to ne gre, ker ona

je po svojih težnjah naravna sovražnica nemštva, in torej tudi naravna zaveznica Francozov tudi brez vseh paktov in brez vseh pisanih pogodb in na diplomatskih listinah zabilženih alijanc.

Car Aleksander II. je imel še ob zadnji francoski vojni ozire na Nemce, deloma iz sorodstva s Hohenzollernsko hišo, deloma pa glede na iztočne dogodke, kateri so se že l. 1870 v perspektivu začeli prikazovati.

Iz zadnjega uzroka je tudi takrat ruski narod molčal in carju na ljubo jedno oko zatisnil, akoravno so bile njegove srčne simpatije skozi in skozi na strani francoskega naroda, naročito pa po bitki pri Sedan, ko je bil jedenkrat Napoleon odpravljen.

Kakor Francozi odcepljenja Alzasije in Lorene, izrečno pa trdnjave Metz nikdar ne bodo pozabili, isto tako se vzdigne takoj gnjev in srd v srcu vsakega Rusa, ako se le spomni, kako mu je Bismarck Sv. Štefanski mir pokvaril in s tem Rusijo pred vso Evropo ponižal, — ne gledé na staro historično antipatijo mej Slovanstvom in Nemštvom, ki je, kakor pri vseh Slovanih, tudi pri ruskem narodu jako globoko ukoreninjena.

Iz tega uzroka si je Bismarck priklopil kakor zaveznico našo državo, posebno v poštevu imajoč nemški in magjarski narod v Avstriji, — ta zakleta dušmanina vsega, kar le po slovanščini diši.

Razen Italije lovi on v poslednjih časih posebno Hispanijo in Rumunijo, da bi pri Pirenejah imel svojega južnega stražnika proti Francozom, na iztoku pa Rumunsko kakor klin mej severnim in južnim Slovanstvom, računajoč gotovo tudi na to okoliščino, da je zdaj Hohenzollernski princ na kraljevem rumunskem prestolu.

Tudi srbsko vlado s kraljem vred je pred svoj tevtonski voz upregel, kar kažejo posebno visoki redovi, ravnokar podeljeni po nemškem ce-

LISTEK.

Klara Milič.

(Ruski spisal J. C. Turgenjev, poslovenil J. P.)

(Dalje.)

XVII.

Še ni bilo polu noči, ko so ga začele nadlegovati nenavadne, strašne sanje. Sanjalo se mu je, da je bil v bogatej vlasteljskeji hiši, ki je bila njegova. Kupil je nedavno to hišo in ž njo združeno posestvo. In vedno so se mu urivale misli: „zdaj je dobro, pa prišlo bo hudo!“ Okrog njega se je sukal majhen človek, njegov oskrbnik, smeje se priklanjal Aratovu in mu razkazoval, kako je vse odlično urejeno! — Prosim, govoril je, muzaje se pri vsakej besedi, — pogledjte, kako je vse dobro urejeno! Tukaj so konji — prelepi bistri konji! Aratov vidi celo vrsto velikih in lepih konj. Stali so privezani, obrnjeni od njega; grive in repe imeli so dolge in lepe. . . . Ko je šel Aratov mimo njih, obračali so se k njemu in kazali mu zobe. — „Zdaj je dobro,“ mislil je Aratov, „pa prišlo bo hudo!“ — Prosim, blagovolite, nagovarja ga zopet oskrbnik: „pogledjte

na vrt, pogledjte, kako lepa jabolka imate!“ Lepa, rudeča in okrogla jabolka visela so na drevesih, ako jih je pogledal, so se nagubancila in padala doli. . . . „Hudo bode,“ mislil si je. — Tukaj se pa razprostira jezero, — jecljal je oskrbnik, — široko in gladko! Tu je čoln zlat. . . . ako je vam ugodno voziti se v njem? . . . kar sam plava. — „Ne sedem vanj!“ mislil je Aratov, „hudo bode!“ pa vendar se je usel v čoln. Na dnu čolna leži skrčena neka mala žival, podobna opici; v šapah drži steklenico s temno tekočino. — Ne bojte se! kriči oskrbnik z brega. . . . Ni nič! Smrt je! Srečen pot! Čoln se hitro giblje. . . . pa kar ga ustavi vihar, — pa ne tih in mehak, kakor včeraj, ampak strašen in razgrajoč. — Vse se suče okrog — in sredi vrteče se megle zagleda Aratov Klara v gledališke obleki: ona nese steklenico k ustim, z daljave se pa zasliši glasno klicanje: dobro! dobro! — Nekak surov glas šepeta Aratovu na uho: Ti si mislil, da bo iz vsega tega komedija. — Ne, to je tragedija! tragedija!

Ves tresoč se prebudil se je Aratov. V sobi bilo je mračno. . . . Od nekega razliva se slab svit ter otožno in mirno razsvetljuje vse predmete. Aratov ni vedel, od kod prihaja ta svetloba. Klara je

tukaj v tej sobi. . . . in on čuti njeno navzočnost. . . . On je zopet in za vselej v njenej oblasti.

Raz njegovih usten razvije se klic: Klara, ali si ti tukaj?

— Da! razleglo se je glasno sredi mirno razsvetljene sobe.

Aratov tiho ponovi svoje vprašanje.

— Da! zasliši se z nova.

— Tedaj te pa hočem videti! kriči on in skoči s postelje.

Nekaj minut stal je z golimi nogami na hladnih tleh. — Njegove oči so gledale okrog: „kje si pa, kje?“ šepetala so njegova ustna. Nič ni videl in nič ni slišal.

Ko se ozre okrog, zapazi, da slabi svit, razsvetljujoč sobo, prihaja od ponočne svetilnice, zaslonjene s polo papirja, katero je postavila na vogel mize Platoša, ko je on spal. Čutil je tudi duh dišečega kadila. . . . to je verjetno delo njenih rok.

On se je hitro oblekel. Ostati v postelji in spati — bilo bi neumno. Potem je pa stopil sredi sobe in del roke navskriž. — Čuvstvo, da je Klara navzočna, bilo je silneje v njem, kakor vse drugo.

Spregovoril je poluglasno, pa slovesno in počasi, kakor se po navadi kliče:

sarji Milauu in njegovemu ministerskemu predsedniku Piročancu. Res je, da si je Bismarck privezal Milana in pa njegovo vladu, ali s tem pa še nikakor ne srbskega naroda, kajti ta tužno in ob jednem srdito motri politiko svojega kralja, imajoč v srcu vedno svoje slovanske ruske brate, ki so mu že pod starim Milošem in Črnim Jurijem pomagali, da se je turškega jarma otresel, ne glede na to, kaj je Rusija za Srbstvo v zadnji vojski storila, kar je še živo v spominu vsakega Slovana. Pravo mnenje in čutenje srbskega naroda zastopa jedini Jovan Ristić, čegar deviza je, da temeljni kamen vsake srbske politike je ozko prijateljstvo z Rusijo.

Tudi na Španjskem utegne Bismarck kralja Alfonza k sebi privabiti, nikdar pa ne španjskega naroda, o čemer smo že zadnjič govorili.

Najbolj merodajni člen v tej Bismarckovi verigi, s katero namerava Francosko zadaviti, je gotovo Italija.

O tem nemškem zavezniku hočemo v prihodnjem članku obširneje govoriti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 1. septembra.

V dan 18. decembra doseže avstrijski nadvojvoda **Fran Ferdinand d'Este**, najstarejši sin nadvojvode Karla Ludovika, svoje dvajseto leto, ter ga bode cesar ob tej priliki imenoval polnoletnim. Rečeni nadvojvoda je dedič v 20. dan novembra 1875. leta umrlega vojvode Frana Modenskega ter ima od tedaj naslov nadvojvode avstrijskega d'Este. Nadvojvoda Fran Ferdinand dobi svoje lastno dvorno spremstvo ter se preseli iz očetovske hiše v modensko palačo. Za nadvojvodo Albrechtom je nadvojvoda Fran Ferdinand d'Este najimovitejši član cesarske hiše.

Hrvatski ban grof Pejačević odposlal je prošnjo do Nj. Veličanstva, v kateri razlaga uzroke, ki onemogočijo izpeljavo konferenčnih ukrepov, ter prosi za takojšen odpoklic od svojega mesta. — Vladnim komisarjem za Zagorje imenoval se je nadžupan (Obergespan) Varaždinski, dvorni svetnik Utješinović, za Karlovec in okolico pa ondokajski podžupan Kovačević.

Pogreb umrlega grofa **Chamborda** vršil se bode v Gorici v ponedeljek ob 5. popoldne. Sprevoz se bode pomikal od stolnega trga čez veliki trg, gosposke ulice in predmestje proti Kostanjevici. Truplo pokojnika se bode položilo v krypto pod veliki altar samostanske cerkve, kjer počivajo tudi ostanki Karla X., vojvode Angoulémskega, princeze Marije Terezije in vojvodinje Parmške. Hišni pridvornik grofa Chamborda v Gorici pripoveduje, da je pokojnik odredil, da se njega truplo nikdar ne sme prenesti na Francosko, tudi ne v slučaju restitucije, rekoč: „Živega me neso marali, mrtvega me ne potrebujejo“.

Wladimir Arzavov.

V torek in sredo vršile so se na **Srbskem** prvotne volitve poverjenikov za prihodnje volitve v

izredno skupščino; in sicer že v drugo, kajti prve volitve z dné 22. t. m. je bila vlada, kakor smo že poročali, spoznala za neveljavne ter jih ovrгла. Za dobo, v kateri se imajo razpisati volitve, ni žalibog nobenih postavnih določil, in tako se je zgodilo, da so oblastnije volilce sklicale še le v dan volitve, ko so bili kmetje že na polje odšli. Vsled tega volili so poverjenike skoro sami občinski predstojniki in pandurji. Srbska volilna postava pa ne dopušča nikakega priziva proti neprilikam pri volitvah.

V ministerskem svetu **francoskem** poročala sta predčera ministra Callemel-Lacour in admiral Peyron natančneje o pogodbah, ki so se sklenile v Tongkingu. Razven že povedanih določeb se je v tej pogodbi sklenilo, da se pokrajina Bint-Huan odstopi Franciji za plačilo prejšnjih dolgov Anamskih. Mej Saigon-om in Ha-Noi osnoval se bode optičen telegraf. V glavnih mestih vseh provinc Tongkingskih smejo se ustanoviti rezidenti, katerim se dadó izdatne vojaške sile francoske. Francoski vladi je tudi dovoljeno ob Rudeči reki postaviti potrebne trdnjave in postojanke. Francoski rezident v Hué bode imel predpravo osebnih avdienc pri suverenu. Vsa uprava Anamskih carin prešla bode v francoske roke. Trgovinski in carinski promet imajo urediti nadaljne konference. Poverjenikom v Hué imenoval se je Champaux. Kralju Anamskemu in njegovim pooblaščenecem pošljejo se dekoracije in darila. Harmand postane oficir častne legije; tudi škof Caspar, ki si je pridobil izredne zasluge povodom zadnjih dogodkov, bode dobil križ častne legije.

Španjski ministerski svet je sklenil kralju Alfonzu svetovati, da naj potuje v Nemčijo skozi Francosko. Po dvadnevem prestanku v Lequeytio pri svoji materi nastopil bode kralj v 5. dan septembra iz Santandra svoje potovanje, v 19. dan septembra dospel bode v Frankobrod na Majnu ter od ondod se skozi Belgijo in Francijo vrnil v Španijo.

Dopisi.

S Slovenskega 13. avgusta. [Izv. dop.]

Pred letom dnij bilo je čuti in brati o neke „nemške ljudske stranki“, ki je baje pognala prve svoje korenine na Dunaji. Ta „nemška ljudska stranka“ ponujala je avstrijskim narodom darilo miru in sprave! — Človeku, ki je s treznim umom sledil namenu te nemške, recte „opozicijske ljudske stranke“, zdelo se je, kakor bi opazoval lisičjo „past“, v katero bi neprevidnim korakom lahko zašel, ter si tako nogo ranil in slabe posledice prouzročil.

Danes, čez leto dnij, potihnil je glas o tej nemški „pasti“, s katero so izmed družih narodov možje prvaki tam na Dunaji tudi nas Slovence mislili dobiti mej zobe, ponujaje nam spravedljivo roko — prijateljstva: miru in sprave. — Da bi mi Slovenci ne bili za onega časa dovolj politično previdni, izkušeni in kratko rečeno: zreli, pripetiti bi se bilo zmoglo, da bi nas dobili ti hinavski farizeji na „limanice“. Ali: z oholim nemčurstvom, omahljivimi Nemci mi, ki se že nad petintrideset let borimo za naše ideje — narodne pravice, in smo prepričani, da lahko obstajemo neodvisni od potuhnenege so-

se, — mi sedanje in prajšnje bojevalne poti nikakor ne bomo zapustili, ter v smislu nekega nasvetovanja jednega slov. listov nasprotnikom podajali svoje roke v prijateljstvo, v sporazumljenje. To bi se dejalo, izpodsekati vejo, na kateri mi Slovenci sedaj sami sedimo; pomagati in pa podpirati sovražne duhove k razrušenju sedanje vladne sisteme, dočim smemo zadovoljni biti z njo sedaj, ko smemo upati, da se nam, če Bog da, i v prihodnje ohrani kot zaslonba pri teh in drugih narodnih tirjativah. — Seveda, idejam — kakeršne goje nekateri domači „prvaki“, — o! je vražje težko do zdrave korenine priti! Dixi et salvavi . . . Nis Adoran.

Iz Črnomlja 31. avgusta. [Izv. dop.] Da bi se dan, kakor upamo in pričakujemo, veselega srečnega poroda Njene c. in kr. Visokosti nadvojvodinje in cesaričine Štefanije tudi v našem mesteci dostojno in slovesno praznoval, osnoval se je na poziv vrlega našega župana g. Frana Šušteršič-a slavnostni odbor, obstoječ iz meščanstva, uradništva, duhovstva, učiteljstva in zastopnikov društev narodne čitalnice in prostovoljne požarne brambe.

Novo osnovani odbor imel je dne 27. avgusta posvetovanje in je sklenil, da se ima znameniti dan slaviti po sledečem sporedu: 1. zjutraj budnica, 2. ob 9. uri sv. maša, katere se udeleži meščanstvo, uradništvo, društva itd., 3. po maši poklon in čestitanje pri okrajnem glavarji, ob 3. popoldne ljudska veselica na mestnem hribcu z godbo, petjem, nagovorom in zvečer z bengalično razsvetljavo hribca, 4. zvečer razsvetljava mesta, med katero bo svirala godba po mestu. Kakor nam dojde vest o srečnem porodu, se bode to naznanilo z 101 oziroma 21 streli in razobesile se bodo po mestu zastave.

Iz Jagnjenice 30. avgusta [Izviren dopis.]

(O gospodarstvu.) Tukaj so naprednejši kmetovalci začeli pred nekoliko leti goveda v hlevih hraniti, pašnike pa spreminjajo v travnike. Zato imajo zemljišča mnogo več gnoja, živina pa je mnogo lepša in krave tako molzejo, kakor nekda v obljudljenej deželi Palestini. Od početka so sosedje zasmehovali tiste, ki so pašo v hlev upeljali; zdaj so se pa spokorili in so že mnogi začeli posnemati svoje sosede „sanjarje“. Ravno tako je tudi z mlino za grozdje in z mlatilnicami. Večina tukajšnjih kmetovalcev so nevrjetni Tomaži in pri vseh, tudi koristnih novotarijah prerado hvalijo tiste „dobre stare čase“, ko so njih očete pri tlaki graščaki s palicami dali božati. Mi se hočemo tukaj precej poprijeti hmeljarstva, ker vidimo, da vrle Žavčane hmelj hitro bogati. Mnogi sosedje bodo s početka tudi na to panogo gospodarstva godrnjali in zabavljali, ali čez par let bodo postali od Savlov Pavli.

Čespelj prav nič ni, bruske in jabolka, posebno pa orehi kaj lepo kažó. Grozdja je mnogo in prav dobro „vevca“, ker je avgust dobro kuha. Naše zidanice se bodo zopet oživile in bomo v jesen zopet nemški govorili, ko nam bo mošt (šira) pamet poblodil. Potem ne bomo toliko tožili na ministra pravosodja in mir mej narodi bo gotov.

Ne samo mrva, ampak tudi otava se nam je kaj dobro obnesla, ker je bilo še vreme prav posebno ugodno za sušenje. Goveda bomo torej dobro pasli. Samo je še treba pomnožiti ter plemeniti naše občinske muniške (ali pa tudi labodniške) bike, da se govedarstvo pri nas popravi.

Železnih plugov smo mnogo upeljali pri nas. Zdaj pa naj še kdo reče, da smo „izpod Kuma brez uma“. Hudir.

Domače stvari.

— (Jutri) obhaja se izredno veliko slavnostij po Slovenskem. Razen Miklošičeve slavnosti v Ljubotomeru in one v Postojni na korist „Narodnemu domu“, je še „dirka“ v Žavci, veselice v Gornjem Gradu, v Škofji Loki, v Gorjah in v Bovci. Narodnjake opozarjamo, da se zlasti prvih dveh spominjajo.

— (K Miklošičevej slavnosti) odpeljali so se danes gg. Andrej Praprotnik in profesor Šuklje kot zastopnika „Matice Slovenske“, poslanec Janko Kersnik, urednik Železnikar, pet „Sokolov“, ki so ob enem pevci (izvrstni čvetero-

— Klara! če si ti tukaj, če ti mene vidiš, če ti mene slišiš, — prikaži se! — Če je ta moč, katero jaz čutim nad seboj — res tvoja moč, — prikaži se! Če ti veš, kako se jaz kesam, da te nisem razumel in sem te porinil od sebe — prikaži se! Če je to, kar sem jaz čul, res tvoj glas; če je to čuvstvo, ki se je polastilo mene — ljubezen; če si prepričana, da te ljubim jaz, ki se do zdaj nisem poznal nobene ženske; — če veš, da te ljubim tudi po smrti, strastno in neizrekljivo; če nečeš, da bi prišel ob pamet, — prikaži se Klara!

Aratov še ni bil izpregovoril poslednjih besedij, kar začuti, da je nekdo od zad hitro prišel k njemu — kakor takrat na bulvardu — in položil mu roko na ramo. On se je obrnil, — pa nikogar ni videl. Pa čuvstvo, da je ona navzočna, postalo je v njem silno in tako nedvomljivo, da je še enkrat pogledal okrog.

Kaj je to? V naslonjači dva koraka od njega sedi ženska, črno oblečena in obrnena v stran, kakor ona v stereoskopu . . . Ona je! Klara je! Pa kakšen strog in otožen obraz!

Aratov pal je pred njo na kolena. — Da, on je takrat imej prav. On se ni niti prestrašil, niti razveselil — tudi začudil se ni . . . celó srce mu

je mirnejše bilo. — V njem je bilo jedno samo spoznanje, jedno samo čuvstvo: „A! vender! vender!“

— Klara, spregovoril je s slabim, pa gladkim glasom: — zakaj me nič ne pogledaš? Jaz vem, da si ti . . . kajti ne morem si misliti, da bi moja domišljija ustvarila tako podobo, podobno tej . . . (Z roko pokazal je na stereoskop.) . . . Dokaži mi, da si ti, obrni se k meni, poglej me Klara!

Klarina roka se je počasi vzdignila . . . in zopet pala.

— Klara, Klara! obrni se k meni!

In Klarina glava se je tiho obrnila, zaprte trepalnice so se razkrile, in temne zenice njenih očí so se uprle v Aratova.

Umaknil se je malo nazaj — in izpregovoril je tresoč se počasi samo: A!

Klara je bistro pogledala nanj, a njene poteze bile so resne kakor poprej. Z ravno tako resnostjo prišla je bila na oder ono literarno jutro — prej nego je zagledala Aratova. In ravno tako kakor takrat je ona kar zarudeła, njen obraz se je oživel, zažarile so se njene oči — in veseli, zmagovalni smeh razlil se je po njegovih ustnih . . .

(Dalje prih.)

spev Pribil, Stamcar, Justin, Noll). Dramatično društvo bode zastopano po g. prof. Pleteršniku.

— (Fiat justitia!) Poročali smo že, da je Spetzler, ki je nekega narodnjaka pri veselici tako udaril, da je krvavel, bil obsojen na 10 gold. eventualno 48 ur zapora, da je delavec, ki je v Velčah „nemškega“ inženirja napal z nožem, obsojen na pet mesecev. Preostaje nam še priobčiti, da je obrtnik P., ki je neke gospici odtrgal črno-rudeče-žolti trak, bil včeraj zaradi poškodovanja tujega imetka obsojen na osem dni. V vseh treh slučajih imamo tedaj že razsodbo. Z nekako radovednostjo pa pričakujemo razsodbo v zadevi dopisnika Konebegg-a, Pavla Achtschib-a in A. Malitsch-a, ki so tako divje razsajali pred gostilno „Pri južnem kolodvoru“, vso okolico vzbudili iz spanja in celo stražniku javne varnosti pretili — z velikim psom. V tej zadevi razpisana je obravnava na 6. dan septembra in preverjeni smo, da se bode tudi omenjeni dan obstinil izrek: „Il y a des juges à Laybac“.

— („Obrtnika“) izšla je danes 5 številka z mnogovrstnim gradivom. Opozorjamo zlasti na članek „Obrtniki in politika“.

— (Začetek šol.) Na c. kr. učiteljskem izobraževališči in na vadnici, kakor tudi na c. kr. izobraževališči za učiteljice prične šolsko leto 1883/84 v 17. dan septembra. Novi gojenci in učenci imajo se prijavljati 13., 14. in 15. septembra v pisarni ravnateljstva. Tisti, ki hote ustopiti v prvi razred vadnice, morajo biti spremljani po svojih stariših in imeti krstni list.

— (Fizika za nižje gimnazije, realke in učiteljske.) Spisal in založil Jakob Čebular, c. kr. višje realke profesor v Gorici. II. del. V Gorici. Natisnila Hilarijanska tiskarna. To je naslov najnovejši slovenske knjigi, ki je nadaljevanje začetkom tega leta izišle I. delu. Vsa knjiga, I. in II. del, obsega 211 strani in bode gotovo izvrstno služila za pouk naše mladeži na srednjih šolah, kajti tvarina je šolskemu načrtu primerno razdeljena in razlagana, jezik vseskozi prav lep, nomenklatura pa posebno srečno izbrana. Prvi in drugi del vkupe veljata 1 gold. 30 kr. Strokovnjaškej oceni te z drugim delom dovršene knjige bomo radi dali potrebnega prostora, za zdaj izrekamo le srčno zahvalo g. spisovatelju, kakor tudi gg. sodelavcem za to izredno dobro učilo.

— (Iz Mokronoga) se nam piše v 29. dan t. m.: V četrtek 9 t. m. vršila se je pri nas volitev cestnega odbora, in danes je ta iz svoje srede izvolil načelnikom zopet g. A. Pižmahta in namestnikom Fr. Pencu. Večina odbornikov je s to volitvijo zadovoljna, kajti omenjena gospoda skazovala sta se dobra načelnika cestnemu odboru, in naš okraj sme se ponašati, da ima vseskozi dobre ceste.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 31. avgusta. Nj. Veličanstvo presvetli cesar obiskal grofa Pariškega v hôtelu „Imperial“; mudil se 20 minut pri njem.

Dunaj 1. septembra. Cesar vzprejel je grofa Pariškega, vojvode Chartres-kega, Nemours-kega, Alençon-skega, Aumale-skega, princa Joinville. — „Wiener Zeitung“ objavlja ministerske naredbe glede trgovine z žganimi pijanci, varnostne predpise za pomorske ladije s potovalci in predpise o lovu rib ob obalah.

Zagreb 31. avgusta. Poročilo mestnega zbora konstatuje, da so bila poročila o nemirih v Zagorji pretirana. Razen težko poškodovanega občinskega beležnika in predstojnika le še obžaljivi slučaj, da je jeden kmetov mrtev, trije pa ranjeni. Poročilo zanikava, da je značaj nemirov grozeč ter se nadeja skoro pomirenja, vendar pa so se povsod odredile previdne naredbe. Na jutrišnjem sejmu v Stubico odposlalo se iz Zagreba mnogo blaga, dokaz, da trgovci zaupajo v zopet nastali mir.

Solnograd 31. avgusta. Grof Kálnoky in knez Bismarck konferirala več ur. Knez Bismarck in njega obitelj peljali se potem v

Hellbrun. Grof Kálnoky in namestnik grof Thun povabljeni zvečer na diner h knezu Bismarcku.

Solnograd 1. septembra. Bismarck z rodbino, spremljan po Kálnoky-j in namestniku Thunu, šel je peš od hôtela na kolodvor, ostal malo časa v dvornem salonu, potoval ob 10. uri dalje v Gastein, srčno poslovivši se od Kálnoky-ja in namestnika Thuna. Kálnoky vrne se opoludne na Dunaj.

Carigrad 1. septembra. Črnogorski knez vzprejel je novo turško-črnogorsko mejno črto. Črnogorski knez odpotuje danes.

London 1. septembra. „Standard“ podarja v članku povodom Sedanskega dne miroljubnost Bismarcka in smatra Francosko in Rusijo mir motečima, Nemčijo in Avstro-Ogersko pa mirnima, konservativnima elementoma.

London 31. avgusta. Iz Batavije se poroča: Vsled zadnjih erupcij poginilo je okolu 30.000 ljudi.

Narodno-gospodarske stvari.

O hmeljarstvu v Žavcu.

Letošnje učiteljske počitnice sem obrnil posebno zato, da si ogledam Žavsko hmeljarenje, kar sem pretečeni teden tudi dosegel. Uverjen sem bil namreč že naprej, da se morem v Žavcu dejansko poučiti v tamošnjem hmeljarstvu, kajti tamošnje hmeljarenje je že dobro na glas; razen tega so pa še geološki in klimatični odnosi onim po Bosni vrlo podobni, koder mislim širiti hmeljarstvo.

Že je minulo 6 let, kar me ni bilo na Slovenskem, in zdaj sem se prepričal, da so Slovenci v marsičem prav dobro napredovali; posebno orjašk in epohalen je korak, koji so poslednja leta storili vrli Žavčani istino uzornim hmeljarstvom. Savinjske doline ratar, koji je pred 10 leti teško plačeval nemajhne davke in je bil v bridkih skrbeh za svoj obstanek, zdaj v pravem smislu besede — bogat. Ukaželjni in merilni Žavčan prenaradil je v poslednjih letih prodopešena svoja tla v raj hmeljnikov. In ti čarobni hmeljiki prinesli so že do danes toliko gnotno srečo posavinjskim Slovincem, o kolikoršnej njih pradedje se sanjali neso. Bil sem 1872. leta v Savinjske dolini, ali tačas skoro še ni bilo ne sluha ne duha o hmeljarstvu po teh krajih; letos pa se čudom nesem mogel načuditi, ker se je prelepa posavinjska ravan tako hipoma premenila v divne hmeljnike. In ta dolina se od leta do leta tako rapidno preobrazuje v hmeljnike, da vzbujajo materijalni napredek tamošnjih zavednih Slovencev zavist pri njih nasprotnikih kateri vedno vedó mej svet trobiti, da Slovenec ni napreden itd.

Spodnještajersko hmeljarsko društvo ima svoj sedež v Žavcu, na čelu mu je vrli gosp. Hausenbichler, kateri je v slovensčini spisal praktičen navod o hmeljarstvu. To društvo zadalo si je plemenito nalogo, da o hmeljarstvu rado hodi v prilog v vsakem oziru, ki se te stroke tiče, vsakemu, kateri koli želi pouka ali pa svetovanja v hmeljarstvu. Posebno sem zahvalen za prijazno razlaganje tamošnjega hmeljarenja gg.: Hausenbichlerju in pa Kocuvanju, nadučitelju, ki sta zares požrtvovalno vse mogoče storila, da sem se le več okoristil v Žavcu in okolici te dni v hmeljarstvu. G. sodrug Kocuvan peljal me je h gg.: Reharju, mesarju in pa h graščaku knezu Salmu, kjer sem si ogledal zares uzoze hmeljnike in sušilnice.

Do zdaj so najnavadnejši drogovi, da se po njih ovija hmelj. Nedavno so počeli vicom nadomestovati drogove, katera je ceneja od drogov. Letos pa so Žavčani poskusili nadomestiti drogove in žico z motvozom. Dokazano je, da je hmeljarenje na motvoz ceneje in pripravnije, nego li na drogove in žico. Ta način se mi je tako prikupil, da kot početnik drogov in žice še poskušal ne bom.

Prave vrednosti v hmelji iskati je v „lupulinu“, to je, v tistem prahu, ki se nabaja mej luski hmeljevih češarkov. Veščaki na Nemškem so se izrazili, da je slovenskega hmelja lupulin fineji, nego-li oni nemškega hmelja. Ta prednost je pripisovati klimatičnim odnosom naših krajev, nekoliko pa morda tudi geološkim posebnostim naših dežel. Razen tega pa je še pomniti, da se je hmelj v tako mnogih letih severnih nemških zemljišč poslednjih let že naveličal in Nemcem nič kaj dobro ne rodi, dočim po Savinjske dolini najboljše uspehe daje. Čeravno je rani hmelj dražji od poznega, ali ipak se gojenje poznega hmelja znatno bolje izplačuje, nego-li ranega, ker je mnogo rodovitnejši. Poprečno dasti 2 rastlini 1 kilogram cvetja poznega hmelja, dočim mora biti za 1 kilogram ranega cvetja 8 rastlin. Ko sem bil jaz pretačenega tedna v Žavcu, plačevali so židje kilogram cvetja po 3 forinte. Često

je pa hmelj še dražji. Pri nas je najbolje, da se sadi hmelj tako, da pride rastlina od rastline po 1-6 metra ali 61 palcev. Zidaj pa lahko aproksimativno vsakdo izračuna, koliko forintov bi se poprečno dobilo na leto za hmelj od ara, oziroma od orala. Za nov hmeljnik moraš brezslavno prekopati zemljišče okolu $\frac{3}{4}$ metra na globoko, posebno na trdem zemljišču je tako rigoliranje neobhodno potrebno. To in pa drogovi največ stane. Pomisliti pa treba, da teh stroškov ne treba vsako leto, kajti drogovi trpe nekaj let, ki morajo biti po kacic 8 metrov visoki in jih Žavčani dozdej plačujejo po 10 novčičev. Rigola se pa navadno vsacih 15 let. Vsled upeljavanja motvoza bodo stroški pri hmeljarenji zdajno pali. Istina, da motvoz samo jedno leto trpi, ali obdelovanje na motvoz je mnogo lažje in — kakor mi je rekel gosp. knez Salm — motvoz za 1 oral na leto stane samo 5—6 forintov. G. Hausenbichler trdi na temelji večletnega izkustva, da najslabjša hmeljeva letina 3krat toliko dobička da, kakor najboljša pšenična. To so mi potrdili tudi ostali izkušeni Žavčani. Zato mislé posavinjski Slovinci, kakor hitro mogoče, svoje njive in ostalo zemljo pretvoriti v hmeljnike, ker vedó, da je samo izguba časa, ako se pečajo z žitarstvom itd. namestu s hmeljarstvom. Jedino živinoreja se ne sme zanemarjati poleg hmeljarstva, ker hmelj zahteva gnoj in gnojnice. Paša v hlevih in pa umetna gnojila so za hmeljarenje „conditio sine qua non“.

Po sajence se k tujcem ne obračajte, ker oni so Slovincem že zavidni pri hmeljarstvu, ter pošiljajo sam nerodoviten hmelj. Ča kaj kdo potrebuje, naj se obrne naravnost na hmeljarsko društvo v Žavcu, kajti tamo boš rečno in bratski poslužen v vsem, kar se tiče hmeljarstva. Sajenke so po novčiči in se treba za nje prijaviti do februarja. Sicer pa je najpraktičnejše, da bodoči hmeljar potuje osobno v Žavcu početkom spomladi in jeseni, da sam vidi, kako se sadi in obdelava hmelj in kako se obtrguje in suši. Vsaka občina naj bi poslala spomladi in jeseni po jednega člana v Žavcu, da se tako kolikor preje razširi odlična nova stvar mej naš siromašni narod, kojega more v 1. vrsti obogatiti — hmeljarstvo.

Iz Bosne bom o svojem izkustvu sestavnejše poročal iz hmeljarstva, za zdaj naj zadostujem s tem.

Blaž Pernišek.

Tuji:

31. avgusta.

Pri **Sionu**: Mack iz Gradca. — Levec iz Sevnice. — Trevisan iz Mariana.
Pri **Malliet**: Fabiani iz Trsta. — Löwenfeld z Dunaja. — pl. Hohenbacken iz Idrije.

Meteorološki poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
31. avg.	7. zjutraj	736.20 mm.	+17.0°C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	2. pop.	734.57 mm.	+26.4°C	sl. zah.	jas.	
	9. zvečer	734.15 mm.	+18.0°C	brezv.	jas.	dežja.

Srednja temperatura +20.5°, za 3.2° nad normalom.

Dunajska borza

dné 1. septembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78 gld. 30 kr.
Srebrna renta	78 „ 95 „
Zlata renta	99 „ 55 „
5% marena renta	93 „ 25 „
Akcije narodne banke	836 „ — „
Kreditne akcije	293 „ 10 „
London	119 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 50 „
C. kr. cekini	5 „ 65 „
Nemške marke	58 „ 40 „
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld. 120 „ — „
Državne srečke iz l. 1864	100 gld. — „ — „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	99 „ 45 „
Ogrska zlata renta 6%	119 „ 35 „
„ „ 4%	87 „ 55 „
„ „ 5%	86 „ 15 „
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	103 „ — „
Dunava reg. srečke 5%	100 gld. 114 „ 25 „
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	118 „ 30 „
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	107 „ 35 „
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	104 „ 75 „
Kreditne srečke	100 gld. — „ — „

Važno za vsakega gospodarja

je pravo zdravilo proti snetjavi pšenici, katero prodaja na debelo in drobno samo

H. L. Wencel „pri plavi krogli“ v Ljubljani in v svojih podružnicah v **Domžalah** in na **Blejskem jezeru**. (573—1)

Potrebuje se za vsaki stari mernik samo za 5 kr. in za vsaki hektoliter samo za 17 kr.

Pismena naročila se neutegoma in natančno izvršujejo.

Hiša,

v katerej je kréma in lepa prodajalnica, hlev, potem 7 barak za stanovanje, 14 orolov hriba z večidel lepo hosto bukovega lesa se takoj prostovoljno proda. Pojasnila daje

J. L. Jaške,
trgovec v Trbovljah

(566—3)

Pianino

se prodaje; tudi na obroke. — Natančneje v **steklarski prodajalnici, Gledališke ulice št. 6.** (562—3)

Cešminovih korenin in lubovja, jeternika (herba hepatica nobilis), vinske skorje in mecesnovega terpentina

kupita kolikor si bode in po najvišjih cenah

Dalleaste & Duca,

(563—2)

Vegetabilien Exportgeschäft, Bozen, Tirol.

Učenec

sprejme se takoj v dobro špecerijsko in galanterijsko prodajalnico v nekem trgu blizu Ljubljane, ako je dotični star 14—16 let in zna slovensko in nemško. Več pri upravnistvu tega lista. (568—2)

Med. & chirurg.

Dr. JULIJ SCHUSTER,

zdravnik ženskih in otroških bolezni, porodničar,

zdravi od 9. do 10. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne

v Köhler-jeveji hiši, II. nadstropje, poleg Hradecky-jevega mostu, na Starem trgu št. 2.

Uboje brezplačno. (524—5)

Glasovir

s 7 okt. dobro ohranjen, in

harmonij

s 5 okt. in 5 reg. še nov. Oboje proda po jako nizkej ceni

Jos. Klemenčič,

učitelj v št. Vidu nad Vipavo. (548—3)

Preselitev knjigoveznice.

Udano podpisani dovoljujem si čast. občinstvu naznanjati, da sem svojo desedano **knjigoveznico** na Kongresnem trgu št. 14 preselil

na Stari trg št. 24 v hišo g. E. Hohn-a,

in jo združil z njegovo nad 100 let staro knjigoveznico.

Slav. občinstvu priporočam se za izdelovanje vsakovrstnih del v manjih ali večjih naročilih; tudi **fin. dela**, katera so se morala prej v tuja mesta pošiljati, izdelujejo se jedino le pri meni.

Sprejemam tudi **galanterijska dela** vsake vrste, posebno za ročna dela čest. gospodičin, katerim se udano priporočam. Izdelujem tudi **škafje** in sploh **kartonažna dela**.

Dalje imam **zalogo pisalnega orodja**, kakor: papirja, peres, črnila, svinčnikov itd., potem vseh **šolskih requisit.**

Z odličnim spoštovanjem

FRAN DEŽMAN,
knjigovez,

(549—3)

Ljubljana, Stari trg št. 24.

Fotografični etablissement J. B. Rottmayer.

Najudaneje podpisani jemlje si čast, visokočastitemu p. n. občinstvu naznanjati, da se bode v mestu nahajajoči se

fotografični atelier

v **Latermanovem drevoredu št. 106.**

jednako kakor doslej nadaljeval.

Ob enem pridevam temu naznanilu zatrdilo, da mi bode vedno glavna skrb, naročujoče p. n. občinstvo vsestransko zadovoljiti.

Opozarjaje na dela, katera sem v rečenem zavodu doslej zvrševal, priporočam se toplo ter beležim

z visokim spoštovanjem

H. RICHTER,
fotograf.

(576—1)

Dve elegantni

omari za blago z dvojnimi vrati

iz **jasenovine, ikane**, s pripadajočo

prodajalniško mizo,

2-9 m. dolgo, z **javorjevo ploščo;**

vsa prodajalniška oprava **jako dobro ohranjena, proda se zelo v ceno pri** (564—2)

Hugonu Fischer-ji v Ljubljani.

Že 44 let izkušeno!

Najboljše in najcenejše **vino čisteče**, posebno pa

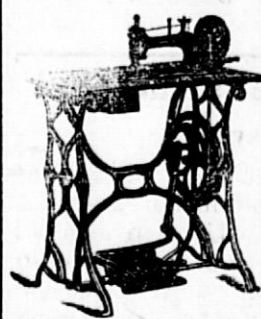
vino zboljšujoče sredstvo

je pristna francoska žolca (galerta). — Dobiva se vedno pri

A. Hartmann-u,

v Ljubljani, v Tavčarjevi hiši. (495—6)

Navod za uporabo brezplačno.

O. k. privilegij
šivalnih

za zboljšanje
strojev.

Ivan Jaz,

v Ljubljani, Hôtel Evropa.

Zaloga vsakovrstnih

šivalnih strojev

za družine in rokodelce, rabljivih za vsakotero šivanje. (376—14)

Sestletna garancija!

Poduk brezplačno. Na mesečne obroke po 4 do 5 gl.

Umetne

(234—39)

zobe in zobovja

ustavlja po najnovejšem amerikaškem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja **plombovanja** in vse **zobne operacije**

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradeckyjevega mostu, I. nadstropje.

Trgovina z mešanim blagom

se takoj odda v znamenitejšem farnem trgu na **Kranjskem**, jako dobro tržišče, poldrugo uro oddaljeno od postaje južne železnice, z veliko zalogo blaga. Na plačati je samo 5000 do 6000 gld.

Natančneje v naznanilnem bureau Franja Müller-ja v Ljubljani. (561—2)

Iz Veršeca

(na južnem Ogerskem)

(547—2)

razpošiljam na vse kraje cesarstva po poštne povzetti poštne prosto in izdelano po 5 klg. vsak dan sveže:

Da se zapreči vsakršna pomota, prosim se naj uljudneje razločnega naslova.

hruške in jabolka	2 gld. 50 kr.
vođene in sladne dinje (melone)	1 " 50 "
ananas in turkeštane, aromatične	2 " — "
kumare in papriko, zeleno	1 " 50 "
paradajzarje, zelene in zrele	1 " 50 "
kuruzo, zeleno za kuho in peko	2 " — "
vsakovrstno zelenjavo (prikuho)	2 " — "
grozdje, različne vrste	3 " 50 "
greša (sok nezrelega sadja)	4 " — "
šipeče jagode (mačobe)	4 " — "

M. S. Radak v Veršecu na Ogerskem.

Zdatno znižane cene.

Kava

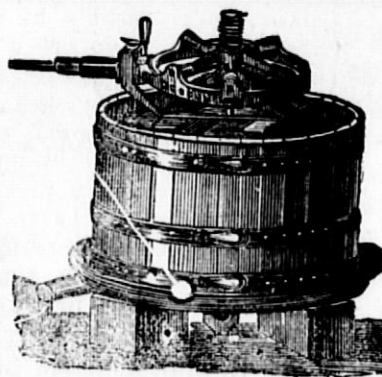
neposredno iz Hamburga

razpošilja kakor znano v izvrstni kvaliteti

Karol Fr. Burghardt, Hamburg,

v žakljih po 4³/₄ kg. netto, poštne prosto z zavikom vred nemudoma po poštne povzetti.

	5 kg. av. v. gld.
Mocca, pristno arabska, plemenita	" " " 6.30
Menado, izvrstnega okusa	" " " 5.40
Peri-Ceylon, jako fina in mila	" " " 5.40
Melange (zmes), posebno priporočati	" " " 5.30
Ceylon Plantation, jako slastna	" " " 5.—
Java, zlatorumena, jako fina	" " " 4.70
Cuba, modrozeleno, briljantna	" " " 4.70
Afr. Mocca, fina in zdatna	" " " 3.90
Santos, fina in močna	" " " 3.55
Rio, okusna	" " " 3.25
Caj v izvrstnej izbiri, 1/2 kile od av. v. gld. 1.—	(318—15) do gld. 6.—

Vinske tlačilnice

(Preše.)

stavljen, izdelujejo se v vseh velikostih za privatne osebe, kakor tudi za največje producente kot specialiteta. Garancija, spricevala o več nego 1000 izdelanih tlačilnic. Obrisi in cene na zahtevanje gratis in franco. (404—12)

Grozdne trlice najnovejše sestavljene.

Želi se v kratkem času naročil.

Ph. Mayfarth & C.,

Dunaj, II., Praterstrasse 66. Tovarna v Frankobrodu n. M.

Zaloga pri gospodu **A. Debevcu**, Ljubljana, Marije Terezije cesta.

Trgovska akademija v Chrudimu.

Začetkom novega šolskega leta (15. septembra 1883.) odpre se v Chrudimu drugi tečaj trgovske akademije.

Chrudimska trgovska akademija, ustanovljena in vzdržana po Chrudimski mestni občini s podporo visokega državnega upravitelstva in drugih udeležencev, deluje kot višja komercialna strokovna šola na to, da pripravi učence na podlagi občne znanstvene, moralne ter strokovne izobike za trgovski stan in sorodna mu stališča. Zavod obstoji iz treh letnih tečajev ter se uvršča zaradi širnega delokroga mej srednje šole. V prvi razred vzprejemajo se kot redni učenci oni, ki so z dobrim uspehom dovršili IV. razred gimnazija, realke ali pa realnega gimnazija, ter so pri vzprejemnem izpitu dokazali svojo zrelost, da mogó ustopiti v I. razred. Izrednim učencem je dano na voljo poslušati le posamezne predmete.

Šolnina znaša v trgovski akademiji za vsak tečaj 50 gld. na leto. Za one abituriente, kateri so pred ustopom v trgovsko akademijo z uspehom prebili IV. razred kacega gimnazija, realke ali pa realnega gimnazija, se bode prosilo za ugodnost jednoletnega prostovoljca. Učencem, pri katerih tega pogoja ni, se bode dajal pouk v onih predmetih, ki so potrebni za izpit pred c. kr. vojaško izpraševalno komisijo, v posebnih kurzih za izreden honorar tako, da zamorejo takoj po dokončanih studijah trgovske akademije podvreči se izpitu za jednoletne prostovoljce pred c. kr. vojaško izpraševalno komisijo.

Oglasila vzprejemajo se od 12. do 15. septembra pri vodstvu tega zavoda, katero je radovoljno pripravljeno **takoj odgovoriti** na zahtevana vprašanja. (455—3)

Chrudim, v dan 1. julija 1883.

Za kuratorij trgovske akademije:

Dr. Machek, župan.